

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՅՈՂՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Վլաղիմիր Խոջաբեկյան – Հայաստանի բնակչության տեղաշարժերի միտումները	3
XX դարի վերջին և XXI դարի սկզբին	3
Մարի Զաքարյան – Աեր-քնություն-մարդ փոխհարաբերությունները Ավ.	23
Իսահակյանի «Ալագյազի մանիներ» պոեմներ	34
Յուրի Հովականյան – Լևոն Չանթի կենսափիլիսոփայությունը	34
Դերեն Վարդումյան – Հայաստանի հիմնական պատմազգագրական մարգերի ընդհանուր բնութագրումը (XIX–XX դ.)	48

II

. Հրաչ Բարթիկյան – «Դաշանց թուղթ». կազմը, ստեղծման ժամանակը, հեղինակն ու նպատակը	65
Անուշ Ավագյան – Հայերենի հնչյունափոխության համառոտ տեսություն	117
Ասատուր Փաշայան – Մատաթիա Գարագաշյանը և իր «Նկարագիր ուսմանց» աշխատությունը	130
Արտաշես Չահնազարյան – Զաքարյան Հայաստանի նվաճումը մոնղոլների կողմից	142
Գառնիկ Շահնկյան – Հայ-արաբական ճարտարապետական առնչակցություններ ...	161
Տորք Դալալյան – Հայ իշխանական տների հետքերը հարավարևմտյան Հայաստանում (քրդական որոշ ցեղանունների և ցեղերի ծագման հարցի շուրջ)	174
Արամ Ջոսյան – Մուրսիլիս II-ի հայաստական արշավանքները (նոր սկզբնաղբյուրներ)	197
Արմեն Պետրոսյան – Հայկական դիցարանի հնագույն ակունքները	205
Ռուբեն Վարդանյան – Լուկիոս Վերոսի օրոք Հայաստանում թողարկված պղնձե դրամներ	234
Ինեսա Կարապետյան, Ժորես Խաչատրյան, Արմինա Կանեցյան – Մինչուրարտական Արմավիր (III – I հազ. սկիզբ) (ռուսերեն)	254
Վալենտինա Չանդրովսկայա (Սամկո Պետրոբուրգ) – Կոստանդին Թեոդորկանի կնիքները Էրմիտաժում (ռուսերեն)	276
Նինա Մանասերյան – Հայաստանի և հարակից շրջանների հնագույն ընտանի կենդանիները (հնագիտական հուշարձանների ուսկրային մնացորդների հավաքածուների հիման վրա) (ռուսերեն)	282

ԳՐԱՆՈՒՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Դրաշիկ Միմոնյան – Գ. Բրուտյան. Դայագիտություն և մետահայագիտություն 291
Նորայր Սարուխանյան – Անուշավան Զաքարյան. Դայ ժողովրդի ողբերգությունը ուսև գրական գործիչների գնահատմամբ 297
Սարգիս Միհրարյան – Աելիտա Դոլուխանյան. Ֆելիքս Ներ և հայ քրիստոնեական մատենագրությունը 303

ԳԻՏԱԿԱՆ ԼՐԱՏՈՒ

Վլադիմիր Բարիխուղարյան – Գիտության մեջ երախտավորը (Հակոբ Անասյանի ծննդյան 100-ամյակի առթիվ) 307
Բարկեն Նիկոլայի Առաքելյան 314

ԼՐԱՏՈՒ

Վրեժ Վարդանյան – Նամակ Խմբագրությանը 316
--

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

Владимир Ходжабекян – Тенденции миграции населения Армении в конце XX – начале XXI в. 3
Мари Закарян – Взаимосвязь любовь – природа – человек в поэзии Ав. Исаакяна "Алагязские мани" 23
Юрий Оваканян – Философия жизни Левона Шанта 34
Дерен Вардумян – Общая характеристика основных историко- этнографических областей Армении (XIX – XX вв.) 48

II

Рач Бартикян – "Грамота о дружбе и согласии". Состав, время, автор и цель ее создания 65
Ануш Авагян – Краткий обзор чередования звуков в армянском языке 117
Асатур Пашаян – Мататня Гарагашян и его труд "Описание учений" 130
Арташес Шахназарян – Завоевание Захаридской Армении монголами 142
Гарник Шахкян – Армяно-арабские архитектурные соотношения 161
Торк Далалян – Следы армянских княжеских домов в юго-западной Армении (к вопросу о происхождении некоторых курдских племен и этнонимов) 174

Բովանդակություն | Содержание | Contents

Արամ Կօսին – Походы Мурсилиса II против Хайасы (новые первоисточники)	197
Արմեն Պետրոսյան – Древнейшие источники армянского пантеона	205
Ռուբեն Վարդանյան – Армянские медные монеты, чеканенные при Ауции Вере	234
Ինեսսա Կարալետյան, Ջօրէս Խաչատրյան, Ամինա Կանեցյան – Доурартский Армавир (III – начало I тыс. до н. э.) (на русском языке)	254
Վալեнтина Շանծրովսկայа (Санкт-Петербург) – Печати Константина Феодоракана в Эрмитаже (на русском языке)	276
Նինա Մանասերյան – Древнейшие домашние животные Армении и сопредельных регионов (на основе костных остатков из археологических памятников) (на русском языке)	282

РЕЦЕНЗИИ

Գրաчик Սիմոնյան – Г. Брутյան. Арменистика и метаарменистика	291
Խորայր Սարսահանյան – Աղուշան Զաքարյան. Трагедия армянского народа в оценке русских литераторов	297
Տարկիս Մխիտարյան – Ազլիգա Ճօլսկանյան. Феликс Нэв и армянская христианская библиография	303

НАУЧНАЯ ХРОНИКА

Վladimir Barxudaryan – Большой подвижник науки (к 100-летию со дня рождения Акопа Анасяна)	307
Բաբկեն Николаевич Аռաքելյան	314

ХРОНИКА

Վրեժ Վարդանյան – Письмо в редакцию	316
--	-----

CONTENTS

ARTICLES, REPORTS

I

Vladimir Khojabekyan – Tendencies of Migration of the Armenian Population at the End of the 20th and at the Beginning of the 21st century.....	3
Mary Zakaryan – Love-Nature-Man Interconnections in Av.Ishahakyan's poem "Alagyazi Maniner".....	23
Yuri Novakanyan – Philosophy of Life of Levon Shant.....	34
Deren Vardumyan – General Characteristics of the Main Historical-Ethnographic Regions of Armenia (the 19th – the 20th cent.).....	48

II

Hrach Bartikyan – “Charter on Friendship and Concord”. Composition, Time, Author and Goal of its Creation.....	65
Anush Avagyan – A Brief Review of Sound Interchange in Armenian.....	117
Asatur Pashayan – Matatia Garagashyan and His “Description of Sciences”.....	130
Artashes Shahnazaryan – The Conquest of the Zakaryans’ Armenia by the Mongols.....	142
Garnik Shakhkyan – Armenian-Arabic Architectural Correlations.....	161
Tork Dalalyan - The Remains of the Armenian Princely Homes in South-Western Armenia (on the origin of some Kurdish ethnic names and tribes).....	174
Aram Kosyan – The Hayasaean Campaigns of Mursilis II (new data).....	197
Armen Petrosyan – The Earliest Sources of the Armenian Pantheon.....	205
Ruben Vardanyan – Armenian Copper Coins Struck Under Lucius Verus.....	234
Inesa Karapetyan, Zhores Khachatryan, Amina Kanetsyan – Pre-Urartian Armavir (the 3rd – the beginning of the 1st mill. B.C.) (in Russian).....	254
Valentina Shandrovskaia (St.Petersburg) - Constantine Teodorakan’s Seals in the Hermitage (in Russian)	276
Nina Manaseryan – Ancient Domestic Animals of Armenia and Neighbouring Regions (based on the bone remains out of archaeological monuments) (in Russian)	282

BOOK REVIEWS

Hrachik Simonyan – G. Brutyan. Armenology and Metaarmenology.....	291
Norair Sarukhanyan – Anushavan Zakaryan. The Tragedy of the Armenian People in the Estimation of Russian Writers.....	297
Sargis Mkhitaryan – Aelita Dolukhanyan. Felix Nev and the Armenian Christian Bibliography.....	303

SCIENTIFIC NEWS

Vladimir Barkhudaryan – Great Devotee of Science (to Hakob Anasyan’s birth centenary).....	307
Babken Arakelyan	314

NEWS

Vrezh Vardanyan – A Letter to the Editorial staff	316
---	-----